

RIBE
KIRKEGÅRDE

Apoteker og grundlægger af Ribbe Jernstøberi Frederik Hansen v. Stöcken (1796 – 1868)

I mange år var Ribe en "søvnig" by, der levede højt på fordums betydning som "kongeby" med mange statslige funktioner som kongeborg, amtsæde, Katedralskole, bispesæde, toldkontor, postkontor m. fl. Dertil kom kongeborgen "Riberhus", og at havnen var Danmarks eneste, der vendte mod vest.

Efter en kæmpe brand i 1580, hvor 213 huse nedbrændte og en række ulykker i 1600-tallet med pestudbrud, stormfloder og ikke mindst svenskekrige, der ødelagde "Riberhus", sank byen ned i fattigdom og lukkede sig om sig selv og blev en embedsmændenes by.

I midten af 1800-tallet begyndte der dog at ske noget. Med enevældens afskaffelse og folkestyrets indførelse i 1849, og den begyndende industrialisering af landet vågnede også Ribe op, og en række driftige mænd som Christian Giørtz, Jørgen Lauritzen og Frederik v. Stöcken, kom til at sætte deres præg på byen.

En farmaceut kommer til byen

Frederik Hansen von Stöcken er født i 1796 som søn af en toldembedsmand i Seest ved Kolding. Han kom i apotekerlære i Viborg. Ved apoteker Eilskous død i Ribe i 1830 blev von Stöcken ansat som provisor (leder)

af apoteket. Året efter giftede han sig med Eilskous enke og fik bevillingen til apoteket. von Stöcken var nu byens apoteker.

Ribbe Jernstøberi grundlægges

Men det var ikke nok for den driftige mand at være apoteker. Han købte en grund ved Saltgade og stiftede i 1848 Ribbe Jernstøberi. Det skulle i løbet af de næste 170 år blive Ribes absolut dominerende virksomhed. På et tidspunkt beskæftigede det op mod 600 arbejdere. Støberiet producerede blandt andet kakkelovne, komfurer, gryder, vinduer og landbrugsredskaber til lokalbefolkningen. Senere også støbejernsradiatorer.

Da v. Stöcken fortsatte som apoteker, ansatte han en jernstøber som leder af støberiet. I 1855 løb firmaet ind i store vanskeligheder, idet det havde svært ved at skaffe råjern fra England til produktionen. Han solgte apoteket og blev i 1858 selv daglig leder af firmaet.

Ved v. Stöckens død i 1868 var støberiet atter nede i en bølgedal, ikke mindst på grund af Ribes tab af oplandet efter krigen i 1864. I 1871 købte guldsmed Rasmus Obbekjær støberiet, der på dette tidspunkt kun havde 6 ansatte. Under familien Obbekjærs dygtige ledelse fik støberiet en kraftig opblomstring, der gjorde firmaet til Ribes absolut største virksomhed. I 1918 omdannedes Ribbe Jernstøberi til aktieselskab.

I 1973 lukkede støberidelen, og man gik over til udelukkende at fabricere pladejerns-radiatorer og tog navneforandring til Ribbe Jernindustri. I 2018 var det slut. Firmaet gik konkurs og lukkede. Den markante administrationsbygning ud mod Saltgade er nu omdannet til tøjforretning. Resten af bygningerne vil med tiden blive raget ned, og det er planen at rejse et helt nyt boligkvarter på grunden.

Ribbe Jernstøberis administrationsbygning

En meget aktiv mand

v. Stöcken var i det hele taget en meget aktiv mand, der betød meget for Ribes udvikling i midten af 1800-tallet.

Han genstiftede i 1855 borgerforeningen "Klubben", der var en art selskabelig forening for det højere borgerskab, men også et sted, hvortil alle ripensere kunne nyde tidens kulturliv. Man opførte en stor bygning på hjørnet af Sønderportsgade og Skolegade med stor forsamlingsaal, gæstgiveri og hoteldrift. I dag drives der stadig restaurant i bygningen, mens resten af bygningen indeholder beboelse.

I perioden 1851-53 var han medlem af Landstinget for "De Nationalliberale". (1849-1953 var Rigsdagen opdelt i to

kamre: Landstinget og Folketinget. De Nationalliberale spillede en afgørende rolle i forbindelse med indførelsen af demokratiet i 1848-49.)

Han var en ivrig tilhænger af partiets leder Orla Lehmann og dennes politik, der ivrigt hyldede demokratiet og det konstitutionelle kongedømme.

Han var ihærdig fortaler for, at Ribe skulle have en jernbaneforbindelse, især efter at byen var blevet berøvet sit opland efter nederlaget i 1864 og efter beslutningen om at anlægge Esbjerg havn.

Ikke alt, han var impliceret i, var dog succes. Således forliste ikke mindre end 11 af de 22 skibe, han havde andele i.

Ribe by har hædret ham ved at opkalde det lille torv ved Det Gamle Rådhus efter ham: v. Stöckens Plads. Han var udnævnt til kancelliråd, der på dette tidspunkt dog nærmest kun var en ærestitel. Desuden var han Ridder af Dannebrog.

v. Stöckens Plads med Det Gl. Rådhus

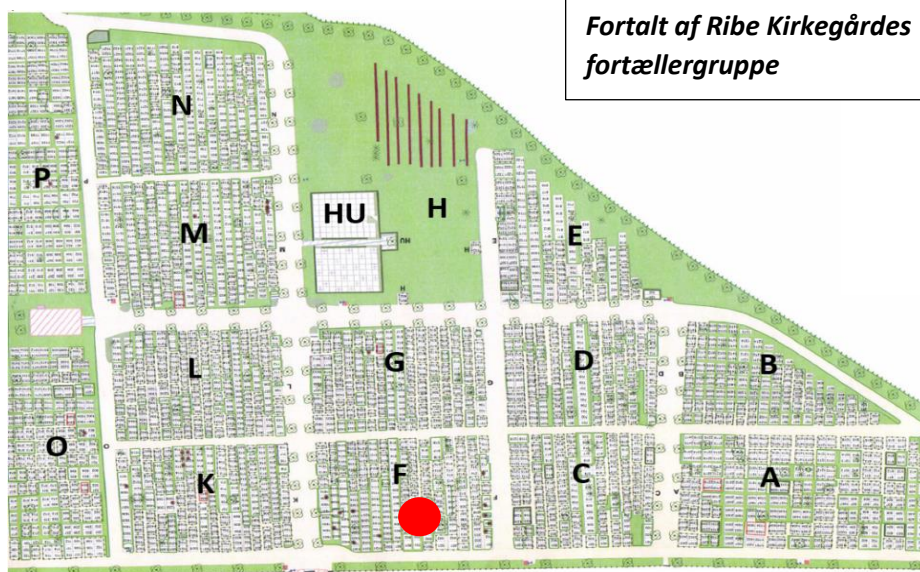

*"Her gjemmes støvet af Cancelliråd, Ridder af Dannebrog Frederik Hansen Stöcken, Apotheker i Ribe. Født 9 Nov. 1796. Død 14. August 1868
Hjertelig Godhed, tillidsfuld Guds frygt var hans Styrke i Livet, Hans Trøst i Døden"*

Hustruens gravsten

**Fortalt af Ribe Kirkegårdes
fortællergruppe**

Gravgade

Disse to stensøjler er formentlig fra v. Stöckens haveanlæg. Nu rejst på Tangevej ved stien forbi det gamle vandtårn

**RIBE
KIRKEGÅRDE**